

Les bones persones també fan mal

La fragilitat de la condició humana arriba al TNC amb una obra de Bertolt Brecht

Foto: David Ruano

Tres déus arriben a Sezuan, un poble de la Xina enfonsat en la misèria i en la fam, buscant una bona persona. Per trobar-la posen a prova els habitants per veure si algú els oferiria casa seva per passar-hi una nit. Tothom s'hi nega, menys Xen Te, que es dedica a la prostitució. Els déus, agraïts, premiaran la seva bona fe amb deu mil dòlars de plata, amb què ella obrirà un estanc. Però la seva bondat serà l'aliment de tothom: el primer dia hi deixarà dormir uns veïns, però a la que es despista ja s'hi ha instal·lat tota la família. I ella, amb el seu esperit d'entrega, intentarà ajudar sempre tothom, fins que tot plegat es desbordi i ella, de tant en tant, es disfressi d'un cosí sense escrúpols, que les veu a venir d'una hora lluny i que no en deixa passar ni una. És així com Clara Segura, al TNC en aquesta obra de Bertolt Brecht, encarnarà a estones el bé, a estones el mal.

Ser bo quan les coses van malament

És fàcil partir-nos el pa quan ens en sobra. Demanar-te perdó per haver-te fet un copet en passar davant teu. Donar-te les gràcies per obrir-me la porta. Bé, ja ho sabeu, tota aquesta educació superficial. Però, què passa quan la realitat ens exigeix més? La bondat es demostra en la penúria: quan les coses van malament de debò i no hi ha lloc per fer el numeret: hi ets o ni hi ets, reaccions o no. Xen Te, que va amb el lliri a la mà, és un exemple: perquè de cada merder que li presenten, ella en busca un remei per terra, mar i aire. Em pregunto si necessitem més models que modals, i si ser bona persona és fer-se càrrec del dolor de l'altre, en lloc de no passar-hi de

puntetes. ?I més encara quan implicar-te amb el dolor dels altres és implicar-te amb la incertesa: no saps com actuar, però les ganes de correspondre fan que trobis la manera.

De la puresa en surts baldat

Actuar amb una coherència absoluta amb tothom és insuportable i impossible. Tard o d'hora, sense voler, feriries algú, perquè dues mans no poden curar cent mil ferides. Xen Te fa el que pot fins que no pot més. A vegades, vista des de fora, sembla un titella, i fa patir veure com l'espremen per treure'n el màxim partit. Ella es compromet amb el dolor dels altres, potser és per això, també, que quan no pot curar el de tothom, li fa por fallar-los i es disfressa del cosí sense escrúpols, perquè prefereix que els falli ell abans d'admetre que no arriba a tot. La puresa en l'ésser humà no existeix, i diria que les bones persones també fan mal -perquè fins i tot les bones intencions poden ferir l'altre-, de la mateixa manera que les males també poden fer, encara que costi de creure, el bé. Som el que fem i aquest fer sempre té excepcions.

Elevar-se enmig de la mesquinesa

"La gent esquifida es veu obligada a desguarnir els altres, la gent generosa els omple de coses", escrivia Bertolt Brecht a *Condemna a les ètiques*. Xen Te és una excepció enmig de voltors. Seria ben normal que penséssim: pobra, noia, com n'és d'innocent, no sap anar pel món. Però la cosa va més enllà: el que fa no és tant producte de ser d'una manera o una altra, sinó de decidir actuar d'una manera o una altra. Tothom té l'opció de ser amable o ser un capullo. I és curiós veure el contrast que hi ha entre l'amargor dels altres -que són els que no es mullen-, i la felicitat inherent d'ella -que és la que s'enfanga amb tot-. És a dir: la que s'implica més amb la gent és la que irradia més vida. I l'exemple d'ella -que en algun moment dirà "Es perden moltes coses en no estimar"- fa que existeixi una realitat que el poble, ple de robatoris, deslleialtat i desconfiança, no coneixia. I és més fàcil imitar el que existeix que el que no existeix. O dit d'una altra manera: una persona no ho pot canviar tot, però només cal una persona per veure que és possible canviar-ho tot.

El mal té recompensa?

He vist imbècils enfonsar persones i treure pit veient com el seu voltant o els aplaudia o callava. No parlo del *bullying* entre nens sinó entre grans. Em pregunto a què donem més protagonisme: a la mesquinesa més barata o a la discreció més exemplar. I no oblidem que nosaltres formem part dels altres, que fins i tot en el fet de ser observadors també ens recau una responsabilitat. La passivitat, el no fer res, també és una forma d'agressió. Com diu Esteve Miralles en el pròleg, lúcid i precís, de l'obra, "Xen Te és víctima de la pobresa que l'envolta (de la por de sofrir, materialment), però també és víctima (feliçment) de la seva condició humana: de la seva resistència a la deshumanització." I afegeix el que, per a mi, va al rovell de l'ou: "Hi deu haver tres grans pors, calculo: la por de viure (i de morir); la por de sofrir (i de no ser estimat), i la por de no agradar-se un mateix (de no ser estimable)."

La vida no es divideix entre els bons i els dolents, per molt que fem creure als petits, a base de contes rodons, que sí. Tampoc podem viure exempts d'una cosa ni de l'altra. Tot, com la condició humana, és fràgil i inestable. La vida ens sacseja i ens posa a prova i un dia ets un salvador i un altre un desgraciat, que amaga el ganivet rere l'esquena. Necessitem disfressar-nos de qui no som per sobreviure en aquest món mesquí, absurd, on la nostra feina i esperança és reconèixer en els nostres actes algú semblant a Xen Te.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=FTycQM-bsts>

La bona persona de Sezuan(<https://www.tnc.cat/ca/la-bona-persona-de-sezuan#informacio>) , de Bertolt Brecht

A la sala gran del TNC, fins al 17 de març.

Direcció i escenografia: Oriol Broggi

(<https://www.catorze.cat/noticia/202/oriol/broggi/teatre/es/mentida/preciosa>) .

Traducció: Feliu Formosa

(<https://www.catorze.cat/noticia/11005/feliu/formosa/sempre/has/estar/enamorat/algu>) .

Amb: Míriam Alamany, Joan Carreras, Màrcia Cisteró, Jordi Figueras, Toni Gomila, Mercè Pons, Albert Prat, Clara de Ramon, Marc Rius, Xavier Ruano, Clara Segura i Ramon Vila.

Músics: Joan Garriga, Rambo (Francisco Batista), Marià Roch i Madjid Fahem.

Dimecres 27 de febrer, 6 i 13 de març a les 19.00.

De dijous a dissabte a les 20.00.

Diumenge a les 18.00.

Durada: 3 hores i 15 minuts, amb entreacte.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=RhQX5xelzm4>

Foto: David Ruano

Foto: David Ruano

Foto: David Ruano

Foto: David Ruano